

Aristòtil i Dante descobreixen els secrets de l'univers

Benjamin Alire Sáenz

**Aristòtil i Dante
descobreixen els secrets
de l'univers**

Traducció de Maria Climent

Barcelona

Títol original: *Aristotle and Dante discover the secrets of the universe*

© Benjamin Alire Sáenz, 2012

Primera edició a L'Altra Tribu: setembre del 2019

© de la traducció: Maria Climent, 2019

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial

Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a

08007 Barcelona

www.laltraeditorial.cat

Impressió: Romanyà Valls

Maquetació: Tal Altra

DIPÒSIT LEGAL: B. 19.348-2019

ISBN: 978-84-120069-3-3

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra. Tots els drets reservats.

Taula

Les normes diferents de l'estiu	II
Pardals que cauen del cel	6I
El final de l'estiu	105
Lletres en una pàgina	15I
Recorda la pluja	219
Tots els secrets de l'univers	279
<i>Agraïments</i>	34I

*A tot els joves que han hagut d'aprendre
a jugar amb normes diferents.*

Per què somriem? Per què riem? Per què ens sentim sols? Per què estem tristos i confosos? Per què llegim poesia? Per què plorem quan mirem un quadre? Per què el cor es revoluciona quan ens enamorem? Per què sentim vergonya? Què és el que batega a la boca de l'estómac i que anomenem desig?

Les normes diferents de l'estiu

*El problema amb la meva vida
era que havia estat idea d'algú altre.*

Un

Una nit d'estiu em vaig adormir amb l'esperança que el món fos diferent quan em despertés. L'endemà al matí, quan vaig obrir els ulls, el món era el mateix. Vaig apartar els llençols i em vaig quedar allà estès mentre la calor entrava per la finestra oberta.

Vaig allargar la mà fins al dial de la ràdio. Sonava «Alone». Merda, «Alone», una cançó d'un grup que es deia Heart. No era la meva cançó preferida. Ni el meu grup preferit. Ni el meu tema preferit. «*You don't know how long...*».

Aquest era jo:

Quinze anys.

Fastiguejat.

Deprimit.

Si fos per mi, com si el sol fonia el blau del cel. Així el cel estaria tan deprimit com jo.

El locutor deia coses irritants i molt òbvies, com ara «És estiu! Fa calor!». I llavors va posar la melodia retro d'*El genet solitari*, cosa que li agradava fer cada matí perquè es pensava que era una manera moderna de despertar el món. «Aio, Silver!». Qui havia contractat aquest paio? No el suportava. Se suposava que mentre escoltàvem l'obertura de *Guillem Tell* havíem d'imaginar-nos el Genet Solitari i el Toro muntant a cavall a través del desert. Potser algú hauria d'haver avisat aquest paio que ja no teníem deu anys. «Aio, Silver!». Merda. El locutor tornava a estar en antena: «Desperta't, El Paso! És dilluns, 15 de juny de 1987! 1987! Us ho podeu creure? I moltes felicitats a Waylon

Jennings, que avui fa cinquanta anys!». Waylon Jennings? Que era una emissora de rock, collons! Però després va dir una cosa que em va fer pensar que potser sí que tenia cervell. Va explicar la història de com Waylon Jennings havia sobreviscut a l'accident de 1959 que va matar Buddy Holly i Ritchie Valens. En aquell punt va posar «La Bamba» versionada per Los Lobos.

«La Bamba». La Bamba m'estava bé.

Vaig deixar caure els peus descalços sobre el parquet. Mentre movia el cap al ritme de la cançó, em vaig preguntar què devia haver passat per la ment de Ritchie Valens abans que l'avió s'estavellés contra el terra implacable. *Ei, company! S'ha acabat la música.*

Que la música s'acabés tan aviat. Que la música s'acabés quan tot just acabava de començar. Això sí que era trist.

Dos

Vaig entrar a la cuina. La mare estava cuinant perquè havia quedat amb les seves amigues de l'Església catòlica. Em vaig servir un got de suc de taronja.

La mare em va somriure.

—No penses dir bon dia?

—M'ho estic plantejant —vaig dir.

—Almenys has aconseguit sortir del llit.

—M'ho he hagut de pensar molt.

—Quina relació hi deu haver entre ser un noi i dormir tant?

—Tenim talent per dormir. —Això la va fer riure.— De tota manera, no estava dormint. Estava escoltant «La Bamba».

—Ritchie Valens —va dir, gairebé xiuxiuejant—. Que trist.

—Igual que el teu Patsy Cline.

Va fer que sí amb el cap. De vegades l'enganxava cantant «Crazy» i em feia somriure. I ella somreia. Era com si compartís un secret. La mare tenia bona veu.

—Accidents d'avió —va xiuxiuejar. Crec que parlava més per a ella que per a mi.

—Potser Ritchie Valens va morir jove, però havia fet alguna cosa. Vull dir que va fer alguna cosa de debò. En canvi, jo? Què he fet, jo?

—Encara tens temps —va dir—. Molt de temps.

L'eterna optimista.

—A veure, primer m'hauria de convertir en una persona —vaig dir.

Em va llançar una mirada curiosa.

—Tinc quinze anys.

—Ja sé quina edat tens.

—Els nois de quinze anys no es consideren persones.

La mare es va posar a riure. Era professora de secundària. Sabia que estava mig d'acord amb mi.

—De què va la gran trobada?

—Estem reorganitzant el banc d'aliments.

—Banc d'aliments?

—Tothom hauria de poder menjar, no?

La mare tenia debilitat pels pobres. Ella ho havia estat. Sabia molt bé què volia dir passar gana, molt més del que jo sabia mai.

—Sí —vaig dir—. Suposo que sí.

—Potser ens podries ajudar...

—Esclar —vaig dir. Jo odiava fer de voluntari. El problema amb la meua vida era que havia estat idea d'algú altre.

—Què faràs avui?

Va sonar com una amenaça.

—Unir-me a una banda criminal.

—No fa gràcia.

—Soc mexicà. No és típic dels mexicans, això?

—No fa cap gràcia.

—No fa cap gràcia —vaig dir. D'acord, no feia gràcia.

Em van entrar moltes ganes de sortir de casa. Però tampoc tenia on anar.

Quan venien les amigues de l'Església catòlica de la mare, em sentia com asfixiat. No tant perquè totes les seves amigues tinguessin més de cinquanta anys, no era això. Ni tampoc pels comentaris sobre com m'estava convertint en tot un home davant dels seus ulls. Vull dir que reconeixia les bestieses quan les sentia. I, quan deixaven de dir bestieses, eren gent agradable, inofensiva i afectuosa. Podia tolerar que m'agafessin per les espatlles i em diguessin: «*Déjame ver. Ay qué muchacho tan guapo. Te*

pareces a tu papá». No hi havia gaire res per veure. Només era jo. I sí, sí, m'assemblava al pare. No trobava que això fos tan bona cosa.

El que en realitat em mortificava era que la mare tingués més amics que jo. Això sí que era trist.

Vaig decidir anar a nedar a la piscina del Memorial Park. No era res de l'altre món, però almenys era una idea meva.

Quan sortia per la porta, la mare em va agafar la tovallola vella que duia sobre l'espatlla i la va canviar per una de més nova. En el món de la mare hi havia certes normes sobre tovalloles que no hi havia manera que jo entengués. Però les normes no es limitaven només a les tovalloles.

Va mirar-me la samarreta.

Reconeixia una mirada de desaprovació quan la veia. Abans que me la fes canviar, li vaig tornar la mirada de desaprovació.

—És la meva samarreta preferida —vaig dir.

—No te la vas posar ahir, ja?

—Sí —vaig dir—. És del Carlos Santana.

—Ja sé qui és —va dir.

—El pare me la va regalar pel meu aniversari.

—I si no recordo malament, no semblaves tan entusiasmat com ara, quan vas obrir el regal.

—M'esperava una altra cosa.

—Una altra cosa?

—No ho sé. Alguna cosa més. Una samarreta pel meu aniversari? —Vaig mirar la mare.— Suposo que el que passa és que no l'entenc.

—No és tan complicat, Ari.

—No parla.

—De vegades, quan la gent parla no sempre diu la veritat.

—Suposo —vaig dir—. De tota manera, ara m'encanta, aquesta samarreta.

—Ja ho veig, ja.

Somreia.

Jo també somreia.

—El pare la va comprar en el seu primer concert.

—Jo hi era. Me'n recordo. Està vella i estripada.

—Soc un sentimental.

—Sí, segur.

—Mare, que és estiu.

—Sí, sí —va dir—, és estiu.

—Normes diferents —vaig dir.

—Normes diferents —va repetir.

M'encantaven les normes diferents de l'estiu. La mare les tolerava.

Se'm va acostar i em va pentinar els cabells amb els dits.

—Promet-me que no te la posaràs demà.

—D'acord —vaig dir—. T'ho prometo. Però només si tu em promets que no la posaràs a l'assecadora.

—Potser et deixaré que la rentis tu mateix i tot. —Em va somriure.— No t'ofeguis.

Vaig tornar-li el somriure.

—Si m'ofego, no regalis el meu gos.

Això del gos era una broma. No en teníem.

La mare tenia el meu sentit de l'humor. Bé, jo tenia el seu. Ens quèiem bé. I això que era bastant misteriosa, per a mi. Una cosa que jo sí que entenia del tot —entenia que el meu pare se n'hagués enamorat. Ara bé, per què ella es va enamorar del pare encara no m'entrava al cap. Una vegada, amb sis o set anys, em vaig enfadar molt amb el pare perquè volia que jugués amb mi i ell, en canvi, semblava tenir el cap molt lluny. Era com si ni tan sols fos allà. Vaig preguntar a la mare amb tota la ràbia d'una criatura:

—Com vas poder-te casar amb aquest paio?

Va somriure i em va pentinar els cabells amb els dits. Sempre ho feia. Em va mirar als ulls i em va dir, tan tranquil·la:

—El teu pare era preciós.
Ni tan sols va dubtar.
Vaig voler preguntar-li què havia passat amb aquella preciositat.